

FEHÉR BÉLA

Banánliget

3. rész

FEHÉR BÉLA (1949) Keszthely

(harmadrendű állampolgár)

Amikor az előző este elváltak a kapuban, nem tűnt úgy, hogy a kapcsolat életképes, ezért volt váratlan, hogy El Mariachi két nappal később megjelent a Najima falatozóban. A nap végén a kukáskocsi becammogott a központi telepére, a brigád zuhanyozott, utána szokás szerint sörözni indult, de El Mariachi nem tartott velük. Fogta a gitártokot, és indult a lányhoz. Útközben vásárolt egy csokor krizantémot. Móki belepirult, amikor a szép szemetes belépett a Najima falatozóba. Férfiasan sugárzott a tekintete a homlokába omló tincsek alatt.

– Rólad álmodtam. Vágytam utánad, sárga pillangó! Itt vagyok, megérintelek – és átadta a virágcsokrot.

A falatozó vendégei udvariasan tapsoltak.

Záróra után nem tudták eldönteni, hova menjenek. Móki szívesen benézett volna a Bunghole Night diszkóba, rajongott DJ Vérszopóért, a szép szemetes azonban rosszul viselte a harsány tömeget. Végül a közeli parkban kötöttek ki, egy padon. A késő őszi hűvös levegő elől ölelésbe menekültek, öszszebújtak, csókolóztak. Később Móki arra kérte Bálintot, játsszon neki valamit a gitárján, lehetőleg olyat, amin sírni lehet az örömtől.

– Fogadjunk, hogy dalokat is írsz.

– Á, dehogyan írok. Botfűlű vagyok.

– Nem haragszol, ha adok egy tanácsot? Soha ne legyél kishitű. Ha valamit nagyon szeretsz, szarj le mindent, és csináld! – Móki elharapta a szót, arca bűnbánatba borult. – Látod, milyen kretén vagyok? Mindenkinek belemászok az életébe. Ha nem akarsz komponálni, persze ne komponálj.

Bálint kinyitotta a tokot.

– Láss csodát, tündér! Még gitárom sincs.

– Hú, bakker! Te aztán nem vagy kispályás – mondta Móki elképedve.

Mindennap randevúztak, egyre mélyült a szerelem. Várható volt, hogy Bálint előbb-utóbb feladja a külvárosi albérletét, hogy összeköltözzön Mókiival. A Banánliget félszobájához nem volt kedve, nem szívesen lakott idegenekkel, de Móki rábeszélte. Ingyen van, a rezsibe sem kell beszállni, gyűjthetnek pénzt, az most a legfontosabb.

Bálint végül beadta a derekát. Áthurcolkodás előtt Móki elvitte a Banánligetbe, bemutatkozó látogatásra. Az ajtóban álltak, a fiú megint elbizonytalanodott.

– Ez is csak egy gonosz albérlet, más mocskával tele.

– Nyugi. Két leharcolt faszinger, meglátod, nem sok vizet zavarnak – magyarázta a fiúnak.

Mielőtt a kulcsot a zárba dugta, leadta a kötelező jelet: két kopogás, szünet, újabb két kopogás, szünet, három kopogás, végül tenyérrel egyetlen erőteljes paskolás. Bálint csodálkozott, azt hitte, valami tréfa, de Móki kioktatta, ezt a ritmust érkezéskor mindig ki kell kopogni, nem nagy dolog, meg lehet szokni.

Piricske és Téli egyforma hajtókás nadrágban, szürke, kötött kardigánban ültek az asztalnál, El Mariachit fürkészték. Móki a konyhában csörömpölt, tányérra rakta az ajándékba hozott puncstortaszleteket.

– Jó, ha tudja, a bal szememre alig látok – szólalt meg Téli Pál.

– Megöregedtünk, kifingtak a sejtjeink. Nézzen rá erre a lyuksógorra, milyen bánatosan málé a pofája – mondta Piricske. – Magamról annyit, hogy anyám évekkkel ezelőtt feldobta a pacskert. Néhány befőtt maradt utána.

– El se ment a temetésre. De neki még temetése se lesz, itt fog hősi halált halni a szoba közepén, én meg szépen bepaszsirozom az ágyneműtartóba, agyó, kis hadnagyom!

– A fateknőbe!

– Na, ez a másik. A fateknő a mániája. Azt hiszi az ágyról, hogy fateknő. Orvosi eset.

– Ez az idióta nem ismeri fel a fateknőt. Az ember tehetetlen – mondta színtelen hangon Piricske.

Téli Pál a mutatóujját Bálintra szegezte.

– Maga pártatlan tanú. Mit lát? Sezlont lát ott, vagy fateknőt?

Bálint a kihúzható sezlont felé fordult. Az epeda valamikor talán zöld lehetett. A kivehető támla élei fényesre feketedtek, a sarkai szétfeszültek.

– Mókától is megkérdezték? – próbált kibújni.

– Mókika nem foglalt állást – legyintett Piricske.

– A nők született diplomaták – jegyezte meg Téli. – Remélem, maga nem söpri szőnyeg alá a véleményét. Halljuk, mit lát?

– Csatlakozom Mókához. Nem foglalok állást – közölte Bálint, mire Téli indulatosan rácsapott az asztalra.

– Maguk aztán megérdemlik egymást!

Móki kiosztotta a kistányérokat, hozta a tortát, közben El Mariachi a fekete, bakelitházás telefont figyelte. Tekintetével követte a vezetéket a kerek fali dugóig.

Piricske rögtön lecsapott.

– A telefon tabu. Hozzá se érhet!

– Nincs is benne vonal. Süket, mint a nagykabát – nevetett Téli. Tört egy falatot a puncstortából, bekapta, és tele szájjal Bálinthoz fordult. – Úgy tudjuk, szemétszállítással foglalkozik. Meséljen, milyen manapság a kukáslegény élete?

– Könyörgöm, ezt hanyagoljuk – tiltakozott Móki. Megsimogatta Bálint arcát. – Ez a kedvenc témája ennek a szépfiúnak.

El Mariachi arca elkomorult.

– Sajnos, dübörögnek az előítéletek.

– Arra gondol, hogy leszárják a kétkezi munkásokat? – érdeklődött Téli.

– A szemetesek jól keresnek, de még így se jelentkezik elég ember. Senki nem teszi ki magát a társadalom megvetésének. Furcsa dolog ez. Az emberek tudják, hogy nélkülünk a város előbb-utóbb a saját mocskába fullad, számukra a kukás akkor is retkes nyakú bűdös bunkó, aki a fertőben turkál, hiszen másra nem alkalmas. Mi ez, kérem, ha nem tudathasadás?

– A kutyafáját – húzta fel a szemöldökét Piricske.

– Tudathasadás. Ez tetszik! – bólogatott Téli.

– Harmadrendű állampolgárok vagyunk. Még egy hazátlant vagy nyakig hugyos részegét is könnyebb szeretni, mint minket, akik naponta kiganézzuk ezt a városnak nevezett trágyadombot.

– Baromi büszke vagyok rád – mondta meghatottan Móki.

A sasszemek azért mentek bele, hogy korábban Móki, és egy évvel később El Mariachi is beköltözzön, mert a konspirált lakás így dekonspirált állapotba kerül, semleges zónába csúszik, ezzel végeredményben a konspiráció dupla fedést kap. Álljon elő, aki konspirált lakásra gyanakodna, ha egy fiatal pár és két leharcolt csóka él benne összezárva, ráadásul az Úr 2004. esztendejét mutatja a naptár!

– Maguk egyébként mivel foglalkoznak? – kérdezte El Mariachi, miután bekebelezett két szelet puncstortát.

– Ezzel, azzal – mondta Piricske.

– Mikor mivel, és egyebekkel is – tette hozzá Téli.

– Gondolom, nyugdíjasok.

– Inkább ne gondoljon semmit – válaszolták szinte egyszerre.

(néhány e-mail)

2005/5/10

Szia, Gyulus! Ne oktass, nagylány vagyok. Ha döntöttem, az nálam törvény. Nem érdekel, ha a vesztembe rohanok. Utáljátok, hogy a nyakatokra ülök? Légyszi legyen őszinte! Csak mert intézném a papírokat, csomó szaladgálás, munka mellett. Ma megyek a követségre érdeklődni. Numa meggyógyult? Puszika, Móki

2005/5/12

Dear rokon! Párszor már lejátszottuk, nem fogok udvarolni, bogárkám! Ülj a nyakunkra, örülünk neked. Postán megy a befogadó nyilatkozat és a másolat a cégbejegyzéséről. Vasalhatsz életed végéig, haha! Numa talpon. Mi van a spanyol bikáddal? Gy.

2005/5/12

Az az új címem: Mulandóság utca 8., ide küldj mindent, özv. Duhenska Ákosné postájával. Ennél a banyánál albérlek. El Mariachi nem spanyol, hanem szemétláda. Minden férfi szemétláda, kivéve téged. Majd hozzámegyek valami arab pizzafutárhoz. Van ott ilyen? Már attól jobb lesz, hogy nincs hideg, gyűlölöm a télikabátot! A döntésemtől lelombozódok. Pedig tényleg menni akarok. Örömben fogok sírni. De sírni fogok. Írj! Puszmók!

2005/5/15

Sírnál csak! Én is sírtam. Csontig vág, rá se baszarints, különben megbolondulsz. Ezt vedd lelki vigasznak! Szombaton kirándultunk a gyerekekkel az Oroszlánok Erdejébe (Dzsabal el Guar), mindjárt küldök képeket. Sami kész kis férfi, nagy a pofája, jól meglesztek. Bemegyek a városházára az ügyedben. Hogy megy a francia? Mi ez az új cím? Elköltöztél? Gyula vitéz.

2005/5/16

Magolom a szavakat, éjszaka francia szöveget hallgatok, a hajam hullik tőle. Minden mondat egy siratódal. Je suis repasseuse, Monique Porpaci. Atyaég! Sami fiad kiköpött berber törzsfőnök. Faiza helyes kis csaj, nem látszik arabnak, Ecsedi-vér dübörög benne. Numa fekete párdúc. Imádlak titeket! Elköltöttem a régi albérletből, megőriztett a két perverz mókus. Távcsővel kukkolták a nőket az ablakból. Azt hitték, nem veszem észre. Na, szia, Mókimiki.

2005/5/19

Mókuci, ha megérkeztek a papírok, jelezz vissza! Gy.

2005/5/20

Megjöttek, kösszentyű! Amint lesz szabadnapom, ügyintézek!

2005/5/23

Gyulukám, ma beadtam az ideiglenes tartózkodási kérelmet. Reszkessetek, közeledik Madame Répasszöz!!! Örüljek, vagy vágjam fel az ereimet? Merde! Ölelés, Moqui.

2005/5/28

Bocs, csak most jutottam a géphez. Baj történt. Itt él a családjával gyerekkori barátom, Amberg Zoli. Neki is mosodája van Oránban (aki magyar, legyen mosodás!). Bekapcsolva felejtette a szárítógépet, éjszaka kigyulladt, későn veték észre. Leégett a fél ház, de senkinek nem esett baja. A gyerekek most nálunk laknak. Válaszom a kérdésedre: előbb vágd fel az ereidet, aztán örülj. Ez a helyes sorrend. Nálam bevált! Gyuszó bácsi

2005/6/19

Behívtak a követségre beszélgetni, franciául kellett dumálni, de volt tolmács is, szőrös, ellenséges nő. Jó a szókincsem, a nyelvtannal van gond. Ma megyek apámhoz, elmondom neki. Huhhh! Puszmók mindenkinek!

2005/6/21

Hogy ment apáddal? Balhé vagy letargia? Drukkolok! Ma reggel felvittem a szerencseköveket a tetőteraszra. Fűti a Nap, hűti a Hold. Ott marad, amíg ide nem érsz. Gy.

(kata 3)

Kezembe vettem azt a szerencsekövet. Megható darab. Ecsedi Gyula Colomb-Bécharban, a kadétiskola közelében emelte fel a homokból. Rejtő Jenő emlékére hozták magukkal. Ökölnyi, lyukacsos mészke, én annak néztem. „Ha a légionista elrontotta este a gyomrát, és lidércnyomása van, akkor Colomb-Bécharról álmodik.” Ez a mondat *A pokol zsoldosaiból* való. Amberg Zoltán és Ecsedi Gyula tíz órát vonatoztak a Szaharán keresztül – ők hazafias emléktúrának nevezték –, hogy tiszteletüket tegyék Bécharban. Ecsedi apja egyébként magas rangú pártkatona volt. Humortalan kocka ember, de Rejtő minden regénye megvolt neki a szekrényébe zárva. Titokban olvasta, tadadamm!

Oránt nem lehetett kihagyni. Pont. Porpáci Mónika nélkül a filmet nem érdemes leforgatni. Pont. Móki megígérte, hogy 2010 nyarán néhány hétre hazajön, kamera elé ül, és elmesél mindent, amit a Banánligetről tud, de végül nem utazott. Ettől padlót fogtam. Nehogy már ezen bukjak el! Letárgyaltuk telefonon, nincs más hátra, nekem kell kimenni Oránba, viszem a kis Sony videokamerámat. Akkoriban anyagilag nem voltam a csúcson, megcsapoltam anyám bankszámláját. Szegénykém akkor már öregotthonban lakott, szivacsos agygyal meredt a nagy bőgő semmibe.

Barcelonai átszállással repültem Oránba. Ecsedi Gyula várt a repülőtéren, de alig ismertem rá. Megőszült, koravén lett az arca, viszont a felesége, Numa fiatal és gyönyörű volt, mint egy berber királynő. Három gyermekük született, békében és boldogságban éltek a Rue Meghrebi 8. szám alatti kis házukban. Alul a mosoda, fölötte a lakás, tetőterasszal, ahonnan a tengerig ellátni. De nem is róluk akarok mesélni, hanem Numa apjáról, Karimról. Nagyon érdekelte, miféle dokumentumfilmen dolgozom. Üsse kő, elmondtam neki, Gyula tolmácsolt. Karim végighallgatott, ritkán kérdezett. Lefogadtam volna, hogy nem érti a történetet, azt sem, hogy miért érdekes, de nagyot tévedtem. Felfogta. Megértette azt is, miért van szükségem Mókira (aki egyébként a mosoda egyik vasalógépét kezelte). Karim maga elé meredve bölcseledni kezdett, jól megizzasztva Gyulát. Abban látta a lényegét, hogy a hiteles történetek átszisszolnak egyik szobából a másikba. Szerinte az idő szobák végtelen sorában gomolyog, ülepszik és erjed, olykor sodródik, mint a füst. Átléphetünk egyik szobából a másikba, előre vagy hátra, onnan megint a kö-

vetkezőbe, és még tovább, ha hosszú életet kaptunk. Minden kis kirándulással átviszünk a talpunkon valamennyit a mi valós időnkől, vagy éppen egy másiktól, ha elkalandozunk, így amikor visszatérünk, hozzuk a bőrünkön, a cipőnkön, a ruhánkön az összekeveredett időket. Ezt lehetetlen megúszni, mert ha a talpunk véletlenül tiszta marad, az ajtók alatt akkor is mindig átszivárog egy kis idő a szomszédos szobába, onnan a másikba, és persze vissza, hozzánk is. Ebben tocsogunk egész életünkben. Látott már valaki hibátlanul záródó ajtót?

Óriási fazon az öreg – mondtam Gyulának aznap este.

Mások, mint mi. A berberék a génjeikben hordozzák az elődök bölcsességét. Tippelj, mivel foglalkozik!

Mit tudom én. Tanító?

Nem talált. Datolyakenyeret árul a piacon. Van már címe a filmednek?

Eddig nem volt, de hála Karimnak, már van. Ajtók. Szerinted hogy hangzik?

A Banánliget jobb.

Meglátjuk. Érdekel, mi van otthon?

Édes Katám, élvezd a fahéj illatú arab levegőt, beszéljünk a Szahara csillagos egéről, a tevék nemi életéről, bármiről, de könyörgöm, az otthonról egy szót se! Egy kurva szót se, érted?

Pont.

Porpáci Móki csak esténként, zárás után ért rá. Kikapcsolta a vasalógépet, aztán a dögletes meleg elől a ház mögé húzódtunk, árnyékba, egy éppen virágzó templomfa alá. Pokoli fáradt volt, de dőlt belőle a szó, alig kellett kérdezni. A tájékozódó beszélgetésre elég volt négy délután, addigra körvonalazódott, mi fontos és mi nem. A jegyzeteim alapján összeállítottam a kérdéseket, és az elutazásom előtti napon a kis Flip Mino kamerámmal felvettük az interjút. Egy óra kilenc perc hosszú lett. Majd megvágjuk. Könnyebb lett volna már akkor a Hi8-as Camcorderrel dolgozni, de még megvolt a Flip Mino (két hónappal később lopták el), és nem ismertem Szántó Gáspárt, akit a mozgóképek mindenható istene vezérelt az utamba.

Oránból nincs közvetlen járat, először Barcelonába repültem, onnan haza. Barcelonában volt két szabad óráim beszállásig. Az El Prat külön város, béméskodtam, benéztem néhány üzletbe. A végén alig maradt időm enni, egy olcsóbb bisztróban bekaptam két tojásos szendvicset. Nem sokkal utána, amikor a beszállókapunál álltam sorba, egy férfi lépett mellém. Megkérdezte, nem hiányzott-e a tojáshoz Verdi muzsikája. Kedves volt, mosolygós, a magyar szó is meglepett. Biztosan valami operarajongó. Válaszoltam neki, Verdi nélkül is egész jó az étvágyam.

Jó utat, mondta, és távozott.

Már bent ültem a gépben, amikor rádöbentem, miről van szó. Oránba érkezésem estéjén Numa rántottát készített vacsorára, közben a szobában Ecsedi Gyula feltette a lejátsszóra a *Szicíliai vecsernyét*.

Rántottához Verdi a legjobb – mondta.

Tadadamm!

Gáspárral a True Time filmklubban találkoztunk. Nem járok ilyen helyekre, utálom a fűtől és alkoholtól sűrű levegőt, utálom, ha a nyakamba okádnak, utálom, ha bevadulva dugnak a női mosdóban, de legjobban utálom a gyönyöző homlokú okostojások öblögetését. Valahogy úgy vagyok ezzel, mint Alvy Singer, aki mozijegyért áll sorban, közben a háta mögött zajló értelmiségi önkielégítéstől a guta kerülgeti. Hogy Fellini elnéző. Emlékeznek? Azért mentem el a filmklubba, hogy megnézzem Szántó Gáspár béranyákról szóló

dokumentumfilmjét. Érdekelt a téma. Biztosra vettem, hogy Szántó a könnyebb utat választja, és néhány érdekes esettel áll elő, de kellemesen csalódtam. Bátran foglalkozik a béranyaság etikai és szexuálpszichológiai kérdéseivel. A vetítés után következett az ilyenkor szokásos beszélgetés. Szántó Gáspár kiült középre, meghallgatta a kritikai megjegyzéseket, érvelt, vitatkozott. Harminc év körüli lehetett, korához képes higgadtan válaszolgatott, aztán egy ponton lelépett. Senki nem vette észre, hogy nincs ott. Már rég nem a filmről volt szó, valami esztétikai kérdésen csaptak össze, kiabálva győzködtek egymást. Erre már én sem voltam kíváncsi.

Odakint Szántó Gáspárba botlottam. A járdaszélen ült, éppen egy dobozos sört pattintott fel. Mellételepedtem. Rám se nézett, jó darabig nem szóltunk egymáshoz.

Ha valaki még egyszer pocaklakónak nevezi az embriót, megölöm – mondta egy idő után. Megkínált a sörével. Nem kívántam, de a kedvéért elfogadtam. Az utcákat járva beszélgettünk, végül a Gázórában kötöttünk ki, megittunk egy üveg fehérbort. Az volt az érdekes, hogy a megismerkedésünk, és minden, ami utána történt, nem a szerelmi, hanem a baráti kapcsolat felé mutatott. Kölcsönösen így éreztük. Szántó melankolikusra itta magát, éjjel kettő tájban hazakísért. Esze ágában sem volt feljönni hozzám.

Ki vagy te? – kérdezte tőlem a kapuban.

Álom csupán, mit a henye agyvelő szült – válaszoltam, mire a falnak dőlve röhögött, aztán a nyakamba borult, megölelt.

Azt hiszem, ez egy gyönyörű barátság kezdete – mondta, és búcsút intett.

(drága kis dolores)

A filmem talán soha nem készül el, ha Szántó Gáspár nem áll mellettem a sajátos cinizmusával. Közelebb járok az igazsághoz, ha azt mondom, építő cinizmusával. Elmagyarázta, hogy az embernek fiatalon kell a fő művét a társadalom arcába tolni, mert akkor bőven marad idő a sikert és az áradó utálatot kiélni. Lehetne a *Banánliget* az én fő művem. Van rá esély, mert a dokumentumfilm egyetlen témán maszatol szavakkal, jobb esetben láthatatlan tartományokba és viszonyokba világít (atyaég, ez vajon mit jelent?), de az enyém áradva mesél. Cserépdarabokból, a valódi szereplőkkel rekonstruál egy fél-múltba csúszott kort. A havas csúcsokon járkálsz, bébi! Ő akkoriban *Anthropos* – *szép új világ* címmel riportfilmsorozatot forgatott. Kíváncsi voltam, hogyan dolgozik. Kértem, legközelebb vigyen magával. Éppen Pohlányi Marián professzorhoz, Kondor kán testvéréhez készült forgatni. Napokkal korábban már járt nála, mindenben megállapodtak, a professzor hajlandó volt őszintén kitárgyalni. Gáspár elvitt magával, hiszen valamennyire érintett voltam, akár a filmem is gyarapodhat néhány jó perccel.

Pohlányi professzor a neogótikus stílusban épült jégcsarnok előtt fogadott minket.

– Íme, az életművem! Amit fiatalon elképzeltem, megvalósult – zengte büszkén. Hatásszünetet tartott, várta, hogy beteljük a látvánnyal. Gáspár kezében már forgott a Camcorder, a professzort láthatóan nem zavarta. – Kérdezze meg, el vagyok-e tőle ragadtatva.

– Biztosan nagyon el van ragadtatva – mondtam kedvesen.

– Egyáltalán nem, mert nem kellene a pénzt eszement marhaságokra költeni. Amit itt látnak, szigorúan titkos eszement marhaság.

– Miért volna a sportcsarnok titkos?

– Látja, itt a bibi. Ez nem sportcsarnok, hanem gigantikus laboratórium. Tíz hektár mesterséges jeges tenger, kísérleti pingvintenyészettel és

madárélőhelyekkel. A falklandi farkascsoőrűt, a galambhojszát és a Wilson-víztaposót próbáljuk honosítani. Lövéssem sincs, miért. Az egésznek semmi értelme.

– Jegesmedve sehol?

– Felmerült, de vadállatokkal nem dolgozom. Tudós vagyok, nem prémvadász.

Kiderült, hogy az egész telep a Kondor-birodalom része, a kán pénzéből épült. Elmesélte, hogy gyermekkorukban a bátyja elvette minden játékát. Elvette, és bevadulva összetörte. Ezzel a jégvilággal próbálta kárpótolni, de hiába, a viszonyuk nem rendeződött, sőt tovább romlott.

A forgatást Poholányi lakásának a jeges tengerre néző teraszán folytattuk. Az alattunk úszó jégtáblákon pingvinek billegtek csapatostól.

– Csodálatos látvány – ámultam. – Vagy inkább valószínűtlen.

– Ettől mindenkinek lefagy a képe, bár kevés vendég fordul meg nálam. A jegesítőrendszert magam terveztem, semmi különös, nagyjából olyan, mint bármelyik műkorcsolyapályáé, de én a hűtési energiát ruténiumizotóppal oldottam meg. Nobel-díjat érő megoldás. Szívesen elmagyarázom, ha érdekl magukat.

Ezután következett a film lényege. Asztalhoz ültünk, Poholányi Marián uzsonnán látott vendégül minket, s ekkor már jelen volt Poholányi élettársa is, a bóbitás pingvin. Gáspár nem ült asztalhoz, rendületlenül forgatott – hol a földön hasalt, hol székre állt a kamerával –, és ha már így alakult, továbbra is vállaltam a moderátor szerepét. A pingvin gyanakodva figyelt bennünket, nyugtalanul kacsázott az asztal körül, de miután a házvezetőnő betárolta a hallevest és külön tálban néhány még élő tengeri sügért, úgy találta, nem vagyunk ellenségek. Poholányi lábát döfködté a csőrével, azt akarta, hogy emelje rá a székre.

– Mi a neve a kicsikének? – érdeklődtem, de ezzel csak a zavaromat próbáltam leplezni.

– Dolores. Drága kis Dolores!

– Kedves név. Itt született a farmon?

– Dehogy. A bóbitás fajtát nem tenyésztjük. Dolores Dél-Patagóniából származik. Expedícióval jártam ott négy évvel ezelőtt. A Fuego-tavat kerestük, eltévedtünk, de rábukkantunk egy másik tóra. Tábort vertünk a jég hátán, jobb híján a víz összetételét és élővilágát elemeztük. Dolores mindennap betepegett a táborba. Kíváncsiskodott, minden érdekelte. Téblábolt a tűz körül, de csakis engem figyelt. Mellettem ácsorgott, amíg megfőztem az ebédet a többieknek. Bárhova mentem, követett. Imádta, ha borotválkoztam. Bajuszkát festettem neki borotvahabból. Ezt ki nem hagyta volna.

A vak is látta, hogy Poholányi milyen gyengéd, sőt cinkos pillantásokkal illeti a pingvint, ettől csak nőtt a zavarom, de igyekeztem nem mutatni, nehogy elrontsam a felvételt.

– Úgy gondolja, hogy a főzés érdekelte?

– Miért érdekelte volna? Az *Eudyptes chrysolophus* kizárólag nyers hallal táplálkozik. Gondoljon bele, akkor látott először sült krumplit. Félt tőle a kis buta – a professzor kanalizott a hallevesből. – De hagyjuk ezt, beszéljünk egyenesen. A vonzalom kölcsönös volt. Nyolc nap után élettársi kapcsolatra léptünk, Dolores beköltözött a sátramba. Látszólag elhamarkodott döntés, de az idő minket igazolt.

– A többiek mit szóltak? – kérdeztem.

– Örültek, különösen akkor, amikor kiderült, hogy Dolores szeret kártyázni. Esténként együtt verte a blattot a társasággal. A kis szárnyaival tologatta a lapokat, minden pénzüket elnyerte. Úgy legatyásodtak, hogy nekem kellett megvenni a repülőjegyet, hogy Punta Arenasból haza tudjunk repülni.

– Nem is tudom, hogyan tegyem fel a kérdést... ne vegye zokon, de szerelmes volt?

– Mint egy felajzott hajó löveg. Nézzen rá! Lehet ezt a kis tündért nem imádni? Ha belegondolunk, a szerelem nem más, mint az érzékek felfokozott mámora, ugyanakkor izzó harmónia. – Megsimogatta a széken totyorgó pingvin izgatottan meredő bóbitáját. – Ha ez az állapot bekövetkezik, szabad a vásár, függetlenül az alanytól. Az pedig senkinek ne jusson eszébe, hogy visszaéltem Dolores bizalmával, mert ha így lenne, nem fogadott volna el társának. Lássuk be, ezt a kérdést csak racionálisan szabad megközelíteni, különben becsapjuk magunkat.

Gáspár kikapcsolta a kamerát, megköszönte a nyilatkozatot. Ő is az asztalhoz ült, szedett magának a hallevesből.

– Érdekel, hogy a testvére, a nagy Kondor kán mit szól Doloreshez – tettem fel a kérdést, a saját filmemre is gondolva.

Poholányi nevetett, a fejét csóválta.

– Amikor utoljára beszéltünk, az aljas kis féreg melegen gratulált, amiért a hegyi kecskepásztorok után én is bebizonyítottam, hogy a szerelem mindent legyőz! Az a kérdés, hogy mindent vagy mindenkit. Mert a hegyi pásztoroknak írmagjuk se maradt!

(új elit)

Az a nap is eljött, amikor Kondor kán látni akarta Huzag Pityut. A Drót utca 52. szám alatti bérház udvarán fekete pólós kigyúrt férfi jelent meg – mint később kiderült, a kán Csődör becenevű jobbkeze –, bedörömbölt az egykori házmasterlakásba. Huzag éppen a PlayStationt nyomogatta, a *God of War* nevű játékot próbálta ki. A századik spártait nyírta ki, amikor Csődör megzavarta.

Negyven perc múlva belépett a Mickey Mouse plázába, annak a tetejére épült Kondor kán otthona. Az előtér egy részét tengervízzel töltött medence foglalta el, delfin úszkált benne. A mennyezetről márvány jégcsapok lógtak.

Liftbe szálltak, odabent élőzene szólt, aranyporral lefújtt meztelen hermafrodita csellózott egykedvűen. Az emeletről mozgójárda vitt a tetőre, onnan nyílt Kondor kán kör alakú, üvegfalú irodája. Hatalmas akvárium, alatta ragyogott az egész város.

A keszeg, madárcsontú, szürke bőrű Kondor kán súlyos cukorbeteg volt, hiányzott mindkét lába. Messziről úgy festett, mint egy mellszobor. Kerekesszékben tanyázott, a nap nagy részét abban töltötte. A lábprotézist képtelen volt megszokni, ritkán viselte, most is ott lógott a fogásra akasztva.

Huzagra emelte apró, guvadt szeméit, intett, lépjen közelebb.

– Hogy tetszik nálunk? – kérdezte színtelen hangon.

– Helyes kis viskó. Nagy lábon élsz, nem mondom. – Huzag a protézisek felé bökött, hangtalanul nevetett. – Már bocsí.

A kán tapsolt, Csődör is vele tapsolt.

– Tetszik nekem az öngyilkos pimaszságod! – Zümmögött az elektromos gyógyszék, Huzag elé kocsikázott. – Szeretném jobban megismerni ezt a híg velejű faszkalapot.

– Ezt nekem mondtad, bezzeg?

– Szánnál rám kis időt?

– Most éppen ráérek. A ferde szeműek várhatnak.

Kettesben ültek a tetőterazon. Frakkos pincér tőkehalfalatokat grillezett az asztaluk mellett. A halhoz francia pezsgőt ittak, a végén szivaroztak.

– Tudsz élni, bezzeg, kurvára tetszik az egész – jegyezte meg Huzag, és melegséget érzett, ha Kondor kánra nézett.

– Nekem pedig nem tetszik, ha egy nagymenő kosarasgatyában járkál! Te vagy az új elit, öltözz is úgy – figyelmeztette a kán. Nyomban intézkedett, narancssárga zakóval, vajszínű nadrággal, ugyanolyan fedora kalappal és bivalybőr bokacsizmával ajándékozta meg Huzagot. A zakó zsebén koronás Mickey Mouse díszelgett. Pityunak azonnal át kellett öltöznie. Ahogy a testére simult a puha szövet, máris úgy érezte, hogy az eddigi élete csak melléktermék. Remélte, nem álom az egész.

Kisvártatva kartondobozokkal megrakott elektromos targonca gördült az asztaluk mellé.

– Újabb ajándékok a nagymenőnek? – örvendezett Huzag, de a kán ráförmedt.

– Pofa be! Most jön az üzlet. Érdekel a drogbiznisz?

– Minden érdekel, bezzeg. Nézzél rám!

– Ez itt fél mázsa Depopulátor, ugyanannyi Phenomenon és Nullity. Csak töredéke a készletnek. A laborban és a raktárban van még százszor ennyi. Keresek valakit, aki felügyel a terítésre.

Huzag Pityu elvörösödött a megtiszteltetéstől.

– Mázlid van, máris megtaláltad!

– Én is úgy látom – bólintott Kondor kán. – Minden kerületben a kijelölt kereskedő fogadja a szállítmányt. Szükségem van egy főnökre, aki rálát a piacra, korrigálja a szervezési hibákat, és hetente összeszedi a pénzt. Képes vagy rá?

– Nézzél rám, bezzeg. Bármire képes vagyok.

– De nem csak erről van szó. – Kondor kán a targonca mellé kormányozta magát, feltépte az egyik dobozt, mutatta, tele van fehér tablettákkal. – Mefedron alapú szarság, de ütős, az orrszarvú is falnak rohan tőle. Műanyag zacskókban áruljuk, minden zacskóba öt tableta került. Eddig világos?

– Mint a vakablak – tréfálkozott Huzag. Kezdett ráérezni, hogy mondhat bármit, a csoda a szeme előtt ölt testet, és lehetetlen megállítani.

– Változtatnék a csomagoláson. Valami ütős ötlet kellene. Gondoltunk nyakba akasztható műanyag herére, esetleg kulcstartóra, kis zenélő szelencére, de egyik se tetszik.

– Mind tableta, Kondor úr? – kérdezte Huzag.

– Nem mind. Csak a Phenomenon és a Depopulátor. A Nullity pentakristály. Hagyjuk az urazást, szólíts Öcsinek! – A kán melankolikus tekintetűt vetett az alattuk elterülő városra. – Mindkét anyám Öcsinek hívott.

– Hülyéskedsz, Öcsi? Két anyád volt?

– Sokallod?

– Azt nem mondtam – visszakozott Huzag. – Nekem egy is elég volt. Mesélhetek róla.

– Majd máskor. Halljam az ötletet.

– Tiszta ügy, Öcsikém! – Huzag megkopogtatta a homlokát. – Zakatol odabent a szoftver. Figyelj, bezzeg! A tabletták röppenek a pidanba, a Nullity a szaniao babákba. Túinvan! Vágod? A többi rakendrol!

A Kondor kán teste izgatottan mozgott a gyógyszékben.

– Pidán... baba... Kifejtenéd?

Huzag elmagyarázta, mi a száznapos tojás, utána kiselőadást tartott a szaniao gumibabákról. A hüvelykujjnyi kis figurák rózsaszín bilin ülnek, a hátukon vizet lehet betölteni, hogy legyen eredménye az ücsörgésnek. Zsák-számra állnak a raktárban, a kutyának sem kell.

– Pidán, szaniao, rakendrol. Tökös csávó vagy. Próbáljuk meg – Kondor kán kezét nyújtott, olyan volt az érintése, mint a hideg, nyirkos csirkefarháté.

Hazafelé Huzag Pityu úgy vonult végig a Drót utcán, hogy még a vak is látta, megérkezett az új elit.

(csöcsösbözi)

Lépjünk vissza 1998 májusába.

A Kitörés Napját követő reggelen, amikor a lakásokban, a lépcsőházban, az udvaron, még az utcán is, egyszóval mindenütt érződött még az RDG1 füstgránát kozmás, keserű szaga, Piricske első dolga volt, hogy rendezze a fekhely kérdését.

– Szakítok a fateknővel. Maradjon jelkép, annyi jár neki, de örökre lemondok róla – közölte Tével, aki éppen sonkás tojást sütött a konyhában.

– Nem értem, mire célszól.

– Semmire. Gondolj bele, a fateknőben csak hanyatt lehet feküdni, kilógó végtagokkal. Látszólag kényelmetlen, de csak látszólag, mert olajozott ízületekkel ébred benne az ember, mint egy ma született Tomika. Más a gond. Hiányzik a régi, sliccgombos pizsamám.

– Az elég nagy baj. Mélyen átérzem.

– A mama még annak idején elszípkázta, de soha nem adta vissza. Tudnod kell, a mama semmit nem tesz ok nélkül.

– Lehet, hogy azóta ő alszik a pizsamádban.

– Tévedsz! Azért vette el, hogy ne érezzem jól magam a fateknőben. A mama könyörtelen tud lenni, de mindig jót akar.

Téli a serpenyőből tányérra kotorta a sonkás tojást, leült mellé, nekilátott. Századszor hallgatta végig Piricske okfejtését az eltűnt sliccgombos pizsamáról, nem látta értelmét, hogy tiltakozzon, de érdekelt, most mire megy ki a játék.

– Mégis, mit jelent, hogy lemondasz a fateknőről, ami nem is létezik? Előre szólok, én jól megvagyok azon a rohadék sezloneon, pedig már göcsörtösre feküdtük.

– Miféle rohadék sezloneon? A fateknőre gondolsz?

– Könyörgöm, ne kezdjük újra!

– Ki kezdi? Te kezded. – Piricske tört egy darab kenyeret, beletunkolt Téli reggelijébe.

Piricske aznap délután becsengetett Lipót Erzsébet tanárnőhöz, tanácsot kért, hova menjen ágyat vásárolni. Így kötött ki a Bedworld áruházban. Megvette az ágyat, Huzag nagylelkűen hazaszállította. A harmadik álmatlan éjszaka után Piricske belátta, hogy az új ágy alkalmatlan az alvásra. A süppedő hideghab matractól reggelre olyan lett a dereka, mint a beton. Egy darabig ki se tudott egyenesedni. Előredőlve járt, mintha a földön keresne valamit. Őt, aki becsületben megöszülve szolgálta a hazát, nem fogják rokkanttá alázní, arra bárki mérget vehet. Ismét megjelent a Bedworld áruházban. Többször végigpróbálta a kiállított mintadarabokat, mindre ráfeküdt, forgolódott, rugózott rajtuk, az alkalmazott csak annyit kért, hogy legalább a cipőjét vegye le. A végén kiválasztotta a megfelelőnek látszó ágyneműtartós heverőt. Ezt is Huzag fuvarozta haza, cserébe elkönyörögte a hideghab matracos ágyat. Mindjárt szét is szedték, lecipelték a volt házmesterlakásba. Az ajtóra függesztett leltárból kihúzták a tönkrement sezlont, és felvitték a padlásfeljáró előtti lépcsőfordulóba. Nem volt útban, nem járt arra senki, sőt, az első őszi fagyok után a szolgálati fekhely új gazdára talált, ráköltözött Rezső, a hajléktalan.

A hurcolkodás végén Huzag Pityu ellátogatott a Banánligetbe. A feje tetejére tolta a napszemüvegét, szemtelenül bennfentes képpel körülnézett, megvizsgálta a falakat, a bútorokat, a nyílászárókat, felhajtotta a rongyos szőnyeget, a végén megállapította, hogy baromira lelakták a bérleményt, egy

kuplerájban is vonzóbbak az állapotok. Kisebb vagyonba fog kerülni a felújítás, de ő tud valakit féláron. Az illető nem számlaképes, pár hete szabadult. Roppant érdekelte, mit tárolnak a félszobában elhelyezett lemezládákban, mert régi porcelánra, márkás festményre megbízható vevőt tud hozni, kápében fizet, de az aranyat, ezüstöt ő maga is megvinné. A sarokba halmozott orosz remekírók hidegen hagyták, ellenben a kiszuperált Roxrebel valószínűleg rabul ejtette, azt hitte, első generációs lézerágyú. Amikor kiderült, hogy fotótávcső, mindenáron el akarta vinni, de kioktatták, hogy leltári tárgyakat tilos elosztogatni. Huzag ezt vitatta, szerinte bármit el lehet osztogatni, aki haver, attól semmit nem tagad meg az ember. A kérdésről kisebb vita alakult ki, ennek Lipót Erzsébet érkezése vetett véget.

A tanárnőt mintha skatulyából húzták volna ki. Fehér blúzt, sötét szoknyát viselt, ritkuló ősz haját fiatalos frizurába rendezte. Kerek tálcán fasírtot hozott, összpontosított, hogy el ne essen vele.

– Megjött a zsebrakéta! – kiáltott fel Huzag, és mindjárt kikapott magának két fasírtot. – Nézzétek, milyen dögös, száz évet simán letagadhatna!

– Neveletlen proli – vetette oda indulat nélkül Lipót tanárnő. Az asztalra tette a tálcát, kézen fogta Piricskét és Télit. – Jöjjenek, kedves Pávaiék, kóstolják meg a fasírtomat!

Amíg a két Pávai falatozott, Lipót tanárnő megcsodálta a legújabb ágyat, végighúzta a tenyerét a huzaton, mire Huzag megint lecsapott.

– Mondtam ennek az egyes számú Pávai faszingernek – Piricskére mutatott –, ne új ágyra szórja el a pénzét, hanem a régibe fektessen egy csöcsösbözsit, vagy döntsön meg valami százkilós vasszüzet, annyi anyag gyűlhetett fel benne, bezzeg, hogy a nővérszálláson mindenkibe simán hatosikreket csinálhatna!

– Inkább kínáljon nekik munkát, ahogy megígérte – figyelmeztette a tanárnő.

– Jól van, bezzeg, azért vagyok itt! – Újabb fasírtot tömött magába, a szabad kezével átkarolta Téli Pál vállát. – Füleket nagyra, fiúk! Nálam kaphattok frankó kis állást odalent a pincében. Nem kell megszakadni, időjárás nem számít, lehet eső, lehet szél, a pincében mindig hideg és bűdös van, viszont rendesen fizetek, de nagyon keveset. A sumákolást meg a lopást rosszul tűröm, attól morcos lesz a Pityu bácsi. Beszéljétek meg, tőlem már holnap kezdhettek, kamon evribadi!

– Úgy tudom, a kínaiak a munkáltatók. Nem kellene egyeztetni velük? – vetette fel a tanárnő.

– Micsoda? Azok csak vakargassák a sárga valagukat, itt én vagyok a főnök, ezt jól jegyezd meg, pici simák!

Amikor ketten maradtak, Téli bevallotta, attól félt, hogy a kotnyeles Huzag Pityu rátalál a gáztűzhely sütőjébe rejtett eseménynaplókra. A viaszosvászonból készült füzetet a konyhaasztal lapjának aljára ragasztották, a fürdőszobaszekrény hátulját berakták az előszobából nyíló takarítószeres sufniba, és ágylepedővel takarták le.

– Nincs mitől félni – nyugtatta meg Piricske. – Ha gond van, pritty-pratty, elvágjuk a torkát. Nemcsak neki. Bárkinek!

– Bárkinek – erősítette meg Téli, és ettől a lehetőségtől megnyugodott.

(rezső vértanúsága)

Térjünk vissza az utolsó nap eseményeihez.

Hazatérve Piricske Tamás tizenöt sort írt az eseménynaplóba a Hűség Párt toborzójáról, aztán teát főzött. Míg felforrt a víz, a Roxrebel mögé ült, rutinellenőrzést tartott, de semmi érdemleges, az egykori célszemély ablakai

zárva, a függönyök elhúzva. Benézett a félszobába, látta, hogy Téli Pál be se ágyazott. Úgy látszik, sietett a vén marha. A lemezláda tetejéről hiányzott a ruhája. Nem lógott az ablakkilincsre akasztva a hátizsákja. Piricske ezt különösnek találta. Felemelte a párnát, Móki melltartója sem volt a helyén. Visszament a konyhába, ellenőrizte a cukortartót. A lejárt chilei útlevelet benne találta. Elzárta a teavíz alatt a lángot, eltette a kikészített csészét, és elindult az elbitangolt Téli Pált megkeresni.

A lépcsőházban megint Rezsővel, a hajléktalannal találkozott. A nyakánál fogva a falhoz szorította.

- Hol a társam?
- Nem tudom.
- Hazudsz! Mit láttál?
- Inkább adjon egy kis aprót. Kenyérre kell.
- Mondtam, menj dolgozni! Hol a társam?
- Arra kért, ne mondjam meg.
- Találkoztatok?
- Nem találkoztunk.

– Hazudsz – förmedt rá Piricske, és lezavart Rezsőnek egy pofont. – Velem kukoricázol, te sunyi munkakerülő! – Lekent neki még egy pofont, aztán mellbe lökte, Rezső a falnak vetett hátán csúszott le a lépcsőre. Kinyúlt és sírva fakadt. A műanyag reklámszatyor kifordult a kezéből, néhány sárgabarack pattogott le a második emelet felé.

- Nem jön vissza.
- Ő mondta?
- Én mondom.

Piricske leguggolt Rezső fejéhez, feldugta a lakáskulcsot az orrába, és durván megforgatta.

- Na, kezdjük előlről. Találkoztatok?
- Igen, igen, igen... Ez fáj!
- Hol találkoztatok?
- A kapuban.
- Mondott valamit?
- Hogy vége.
- Minek van vége?
- Nem tudom.
- Hova ment?
- Nem mondta. A rakpartra. Engedjen el!

Piricske kihúzta a kulcsot, nézte, ahogy vércsík kígyózik Rezső orrából a szürke borostájára.

(határtalan cinizmus)

Az alábbiak 2005. március 4-én történtek, a szép szemetes elköltözése után. El Mariachi akkor már a gitártokját lóbálva a selyemúton andalgott Ziencsi oldalán.

Móki gépe aznap délben szállt le Oránban, az Es Senia repülőtéren.

Uray „Firkász” János főszerkesztő a Banánliget konyhájában szónokolt a szolgálati hokedlira telepedve.

– Súlyos kérdések kavarognak a fejemben. Igen súlyosak, kérem. Ha megsemmisítették az iratokat, vajon miért nem oldották fel a titkosításukat? Ezek szerint akkor is titkosak, amikor már nem léteznek. Életszerű? Nem az. Sőt, gyanús, mint az oltári szentség! Hiába kábítanak iratmegsemmisítésről

szóló mesékkel, szerintem egy szó sem igaz belőle – Frissen borotvált arca indulattól pirult, a gallérra lógó tokája hetykén hullámozott, ahogy kapkodta a fejét, hol Piricskére, hol Télire nézett. – Na persze, ha én vagyok a helyükben, én se égetnék el semmit. Csak a hülye semmisítene meg olyan fegyvert, amivel az egész országgyűlést a sarokba lehet állítani. Oda is állítják, nyugodtak lehetnek.

– Nyugodt vagyok – rántotta meg a vállát Piricske.

– Szarok az egészre – legyintett Téli.

Uray ölébe vette a számozásos táskáját, összetűzött papírcsomót húzott elő, az asztalra dobta.

– Szarik az egészre? Akkor ezt nézze meg! – A tenyerével püfölte a papírokat. – A csoportfőnökség tisztai állományának névsora. Vegyétek, egyétek! Benne sok-sok kedves ismerős. Kérdezem én, vajon minek alapján állították össze ezt a listát?

– Jó kérdés. Minek alapján? – húzta fel a szemöldökét Piricske.

– Ez a névsor most készült – Uray hatásszünetet tartott. – Megismétlem, most készült, holott a csoportfőnökséget már tizenöt éve felszámolták. Ez a lista hirtelen előugrott a semmiből. Ne legyenek illúzióink, súlyosan szorul a hurok. Nagyon súlyosan! Nem tudjuk, mit hoz a holnap, csak az tudjuk, bármi megtörténhet. Senki nem szeretné, hogy a csőcselék felhúzza az első lámpavasra. Maguk vágnak rá?

– Ezen még nem gondolkoztunk – mondta Téli. Piricskéhez fordult. – Tomika, te vágysz a lámpavasra?

Uray elismerően bólogatott.

– Le a kalappal, komolyan. Kötélből vannak az idegeik. Maguk ketten szakmailag a csúcson állnak, a kartonomat mégsem tudták megszerezni. Bevallom, rosszulesik. Meg se próbálták, igaz? A kis halak hadd pusztuljanak, nem kár értük. A nyomorult „Firkász” nem ér annyit, hogy feltúrják a kartonjáért a belső elhárítás ki tudja, hol rejtegetett irattárát.

– Ki az a „Firkász”? – kérdezte Téli. Piricskére nézett. – Te ismered?

– „Firkász”? Nem ugrik be.

– Szándékosan csinálják? – vörösödött el Uray. Egy pillanatra megfordult a fejében, hogy felugrik, és faképnél hagyja őket. – Nem elég, hogy cserbenhagynak, még szórakoznak is velem? Hivatkozhatnak a kölcsönösségre, de manapság ez már csak annyiban létezik, hogy minden mindent kölcsönösen felőröl. Maguk is pokol felé gyalognak, jobb, ha szembenéznek vele.

– Rendben – bólintott Piricske. – Kér kávét?

– Máris főzök – ajánlkozott Téli. – Mi már kettőt ittunk.

– Higgadjon le, kávézzon, aztán újra megnyírhat bennünket. – Piricske pénzérmét vett elő, feldobta, elkapta, letakarta. Télire nézett. – Fej vagy írás?

– Fej.

– Írás lett. Velem kezdi. – Télihez fordult. – Hozzál ollót, fésűt és valami kendőt a nyakunkba!

Uray visszadobálta a papírokat a táskájába, felállt.

– Látják, pontosan ebbe buktak bele. A határtalan cinizmusukba. Magukkal ezért nem lehetett kiegyezni.

– Most akkor nem is számíthatunk hajvágásra? – kérdezte Téli Pál, de Piricskétől érkezett rá válasz.

– Szerintem nem. A borbély éppen most szart bele a saját fészkébe.

(Folytatjuk)